

درس حقوق ساخت

آشنایی مهندسان با مبانی علم حقوق و کاربردهای آن در
صنعت ساختمان

مدرس: دکتر مهدی روانشادنیا
دانشیار دانشگاه علوم و تحقیقات

فهرست مطالب

- ✓ اهمیت
- ✓ نمونه هایی از آمار حقوقی قضایی
- ✓ سرفصل های درس
- ✓ اصطلاحات پر کاربرد حقوقی و معادل انگلیسی آنها
- ✓ نحوه ارزیابی
- ✓ راههایی برای تحقیق بیشتر
- ✓ اصطلاحات پر کاربرد حقوقی و معادل انگلیسی آنها
- ✓ مراجع

اهمیت موضوع

اهمیت حقوق و قراردادها در قرآن کریم

✓ «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَوْفُوا بِالْعُقُودِ» (مائده: ۱)؛ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، به عقود (قراردادها) وفا کنید.

✓ وَ أَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا) به پیمان خود وفا کنید بی‌شک از هر پیمانی بازخواست خواهید شد)

✓ الَّذِينَ يُوفُونَ بَعْدَ اللَّهِ وَ لَا يُنْقِضُونَ الْمِيثَاقَ) افراد با ایمان چنانند که به پیمان‌هایی که با خدا بست‌ه‌اند وفا می‌نمایند و قرارداد و عهد را هرگز نمی‌شکنند).

✓ «فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ - وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ» پس هر که هم‌وزن ذره‌ای نیکی کند [نتیجه] آن را خواهد دید، و هر که هم‌وزن ذره‌ای بدی کند [نتیجه] آن را خواهد دید» (زلزال / ۶ و ۷)

✓ «وَاتَّقُوا اللَّهَ وَيُعَلِّمُكُمُ اللَّهُ، اگر تقوای الهی را رعایت کنید، این خداست که معلم شما خواهد شد.»

آیه دین، تداین یا مداینه و قرض - ۲۸۲ سوره بقره

✓ این آیه طولانی ترین متن را در بین آیات قرآن دارا است و راجع به لزوم کتابت سند برای وام میباشد. تداین بمعنی سلم - معامله سلف، پیش خرید و پیش فروش - یا نسیه یا اجاره و هر معامله ای که یکی از عوضین آن مدت دار باشد. این آیه اصول و روش انجام قراردادها و دیون مدت دار را از نظر قرآن تبیین مینماید.

✓ **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا تَدَايَنْتُمْ بِدَيْنٍ إِلَى أَجَلٍ مُّسَمًّى فَاكْتُبُوهُ وَلْيَكْتُبَ بَيْنَكُمْ كَاتِبٌ بِالْعَدْلِ...**

✓ ای اهل ایمان، چون به قرض و نسیه معامله کنید تا زمانی معین، **سند و نوشته** در میان باشد، و بایست **نویسنده درستکاری** معامله میان شما را بنویسد، و نباید کاتب از نوشتن خودداری کند، که خدا به وی نوشتن آموخته پس باید بنویسد، و مدیون باید مطالب را املاء کند، و از خدا بترسد و از آنچه مقرر شده چیزی نکاهد، و اگر مدیون سفیه یا ناتوان (صغیر) است و صلاحیت املا ندارد ولی او به عدل و درستی املا کند و **دو تن از مردان خود (از مسلمانان عادل) گواه آرید**، و اگر دو مرد نیابید یک مرد و دو زن، از هر که (به عدالت) قبول دارید گواه گیرید تا اگر یک نفر از آن دو زن فراموش کند دیگری به خاطرش آورد، و هر گاه **شهود را (به محکمه) بخوانند امتناع از رفتن نکنند، و در نوشتن آن تا تاریخ معین**

مسامحه نکنید چه معامله کوچک و چه بزرگ باشد. این عادلانه تر است نزد خدا و محکمر برای شهادت و نزدیکتر به اینکه شک و ریبی در معامله پیش نیاید (که موجب نزاع شود) مگر آنکه معامله نقد حاضر باشد که دست به دست میان شما برود، در این صورت باکی نیست که ننویسید، و گواه گیرید هر گاه معامله کنید، و نبایست به نویسنده و گواه ضرری رسد (و بی‌اجر مانند)، و اگر چنین کنید نافرمانی کرده‌اید. و از خدا بترسید و خداوند هم به شما تعلیم مصالح امور می‌کند و **خدا به همه چیز داناست.**

چند ضرب المثل حقوقی دنیا

- ✓ حق بالاتر از قانون است. (روسی)
- ✓ تمام قوانین عادلانه نیست. (اسکاتلندی)
- ✓ آنکه تهمت می زند هزار بار می کشد ولی قاتل فقط یک بار می کشد.
(چینی)
- ✓ چو بد کردی مشو ایمن ز آفات ..... که واجب شد طبیعت را مکافات.
(فارسی)
- ✓ برای آنکه پیش روی قاضی قرار نگیری پشت سر قانون راه برو.
(انگلیسی)

حکایت...

میخی افتاد،

بخاطر میخی نعلی افتاد،

بخاطر نعلی اسب افتاد،

بخاطر اسبی سواری افتاد،

بخاطر سواری جنگی شکست خورد،

بخاطر شکستی مملکتی نابود شد،

و همه ی اینها بخاطر کسی بود که میخ را خوب نکوبیده بود.

در مسائل قانونی و حقوقی جزئیات مهم اند... سبب...

نمونه‌هایی از آمار حقوقی قضایی

نگاهی به چند آمار حقوقی قضایی در کشور

- ✓ در ۱۶ اسفند ۱۳۹۴ اعلام شد که ۱۵ میلیون پرونده قضایی (تقریبا هر ۵ نفر یک پرونده) در حال رسیدگی است. در سال ۱۳۶۴، ایران با جمعیت ۴۴ میلیون و ۸۰۲ هزار نفر، ۲ میلیون و ۴۷۱ هزار فقره پرونده یعنی در مقابل هر ۱۸ نفر یک پرونده قضایی وجود داشت.
- ✓ شهرداری رئیس مرکز آمار و فناوری قوه قضائیه: در سال ۱۳۹۵ بالغ بر ۱۱ میلیون و ۵۰۰ هزار پرونده تکراری در گردش در واحدهای قضایی کل کشور وارد شده است که از این تعداد حدود ۵ میلیون و ۶۱۲ هزار پرونده غیر تکراری (یکتا) بوده است که در مجموع ۳.۳ درصد شاهد افزایش مجموع پرونده‌ها بوده‌ایم.
- ✓ تقریبا ۵۰ درصد دعاوی و اختلافات ریشه ملکی دارند، که درصد قابل توجهی از آنها به شکل گیری پرونده های قضایی منجر می شوند.
- ✓ اسدالله جولایی مدیرعامل ستاد دیه کشور اخیرا گفته بود: ۸ هزار و ۷۱۹ محکوم مالی غیرکلاهبرداری در سطح کشور تحمل حبس می کنند که علت عمده ورود این افراد به زندان عدم اطلاع درست و یا ناقص آنها نسبت به وجود برخی قوانین و مقررات قضایی است.
- ✓ ۱۵۰ دفتر خدمات الکترونیک قضایی در ۳۰ مرکز استان فعال است (سال ۱۳۹۵) که به خدماتی همچون ثبت و پیگیری اظهارنامه و تجدیدنظر خواهی رسیدگی می کنند.

۱۰ جرم اول ایران در سال ۱۳۹۱

۳۸۵۰۰۰۰
پرونده قضایی سال ۹۱

۱۰ جرم نخست کشور

تعداد پرونده

۴۶۹ هزار	۱- سرقت مستوجب تعزیر
۳۶۸ هزار	۲- ضرب و جرح عمدی
۲۳۰ هزار	۳- ایراد صدمه بدنی غیر عمدی
۲۲۲ هزار	۴- توهین به اشخاص عادی
۱۸۰ هزار	۵- تهدید
۱۳۲ هزار	۶- تخریب
۱۱۳ هزار	۷- نگهداری و مالکیت مواد مخدر
۹۷ هزار	۸- استعمال مواد مخدر
۹۳ هزار	۹- خیانت در امانت
۹۳ هزار	۱۰- صدور چک
۲ میلیون	۱۱- سایر پرونده ها

مهم ترین خواسته ها در سال ۱۳۹۴ (مدنی)

1. مطالبه وجه بابت امور مختلف حدود ۲۹۰ هزار وارده بوده است که ۸ درصد کل پرونده های مدنی
2. مطالبه وجه چک که ۲۵۰ هزار پرونده بوده (هفت درصد)
3. طلاق توافقی ۱۶۴ هزار وارده بوده که ۴.۵ درصد خواسته های کشور
4. مطالبه مهریه ۱۳۰ هزار وارد که ۳.۵ درصد از خواسته ها
5. اعسار از پرداخت ۱۲۷ هزار وارده
6. مطالبه خسارت ۱۱۵ هزار وارده
7. مطالبه نفقه ۸۶ هزار وارده
8. الزام به تکمین ۸۵ هزار وارده
9. طلاق به درخواست زوجیه ۷۲ هزار وارده
10. سایر عناوین ۲ میلیون و ۶۲ هزار بوده

۱۰ اتهام اول کشور در دادسراها (کیفری) – سال ۱۳۹۴

1. سرقت مستوجب تعزیر با ۶۹۶ هزار وارده
2. ضرب و جرح عمدی با ۹۴ هزار وارده
3. توهین به اشخاص عادی ۴۱۵ هزار وارده
4. ایراد صدمه بدنی در تصادفات ۳۱۳ هزار
5. تهدید ۳۱۵ هزار مورد
6. تخریب ۲۱۶ هزار مورد
7. کلاهبرداری ۱۸۸ هزار مورد
8. خیانت در امانت ۱۶۲ هزار مورد
9. نگهداری مواد مخدر ۱۴۲ هزار مورد
10. صدور چک بلامحل ۱۳۲ هزار مورد
11. سایر موارد نیز ۲ میلیون و ۶۲۰ هزار پرونده

آمار پرونده های ورودی و خروجی به دادگاههای عمومی کشور

مانده	خروجی	ورودی در سال 91	موجودی در سال 90	
412800	1488433	1514546	386697	حقوقی
65914	352057	345456	72515	خانواده
190524	1281088	1286046	185566	جزایی
1302	12966	13043	1225	اطفال
670540	1853456	3159091	646003	جمع کل

آمار پرونده های ورودی و خروجی به دادسراهای کشور

مانده	خروجی	ورودی در سال 91	موجودی در سال 90	
1801	415671	408551	8921	دادستانی
186983	965803	979578	171208	بازرسی
199626	1650343	1667070	182899	دادیاری
134462	45431	37450	142443	سرپرستی
522872	2703144	3092649	505471	جمع کل

آمار پرونده های ورودی و خروجی اجرای احکام

	مانده	خروجي	ورودي در سال 91	موجودي در سال 90
مدني	622520	545981	540856	627645
کيفري	730975	978356	938307	771024
انقلاب	88297	97180	95719	89758

نقشه کامل صلاحیت های مجتمع های قضایی تهران

کانال رسمی دکتر مهدی روانشادنی

وضعیت ایران در انجام کسب و کارها به گواه گزارش ۲۰۱۶

بانک جهانی

رتبه ۱۱۶ جهانی

Economy	Ease of Doing Business Rank	Starting a Business	Dealing with Construction Permits	Getting Electricity	Registering Property	Getting Credit	Protecting Minority Investors	Paying Taxes	Trading Across Borders	Enforcing Contracts	Resolving Insolvency
Iran, Islamic Rep.	118	87	69	88	91	97	150	123	167	62	140

رتبه بندی ۲۰۱۴ بلومبرگ از کشورهای نوآور

رتبه نامناسب ایران

Rank	Country	Total score	R&D intensity rank	Manufacturing capability rank	Productivity rank	High-tech density rank	Tertiary efficiency rank	Researcher concentration rank	Patent activity rank
1	South Korea	92.10	3	2	33	3	3	6	2
2	Sweden	90.80	4	22	7	5	13	8	26
3	United States	90.69	10	24	10	1	37	12	5
4	Japan	90.41	5	6	14	8	30	9	3
5	Germany	88.23	9	3	20	6	25	17	6
6	Denmark	86.97	6	56	6	17	27	3	14
7	Singapore	86.07	17	14	15	14	24	4	34
8	Switzerland	86.02	8	16	3	9	35	22	29
9	Finland	85.86	2	21	12	32	5	2	15
10	Taiwan	83.52	7	N/A	30	2	2	5	1
11	Canada	83.21	24	32	11	16	1	13	23
12	France	82.42	16	38	16	15	15	20	10
13	Australia	80.79	14	58	5	25	23	15	41
14	Norway	80.39	25	65	2	26	40	7	20
15	Netherlands	80.32	19	30	18	11	53	24	25
16	United Kingdom	80.01	22	35	21	18	14	19	8
17	Austria	79.52	11	13	13	36	28	16	16
18	Russia	77.53	33	17	47	7	4	25	9
19	Belgium	77.02	18	31	9	31	31	21	53
20	New Zealand	75.09	29	45	26	37	16	11	7
21	Luxembourg	74.55	27	84	1	34	50	10	51
22	Italy	73.08	30	8	19	29	55	35	12
23	Czech Republic	73.07	20	18	37	30	39	28	40
24	Poland	71.23	40	15	46	13	29	37	18
25	China	70.51	21	1	74	3	93	45	4
26	Hungary	69.89	31	23	43	23	66	32	31
27	Hong Kong	69.61	44	98	22	12	19	30	64
28	Ireland	69.59	23	12	8	68	8	23	38
29	Portugal	67.83	26	54	34	49	38	14	59
30	Israel	67.77	1	60	25	10	7	N/A	28
31	Slovenia	67.29	13	33	32	69	17	18	21
32	Spain	66.40	28	29	23	54	11	27	35
33	Iceland	66.39	12	73	24	N/A	36	1	54
34	Malaysia	63.60	35	7	53	21	22	59	30
35	Greece	63.15	53	69	29	38	18	33	27
36	Turkey	61.00	38	10	48	41	45	46	33
37	Romania	60.87	56	20	60	22	54	44	17
38	Malta	59.29	45	87	31	33	67	40	82
39	Estonia	59.28	15	62	39	N/A	26	26	65
40	South Africa	58.98	37	47	52	19	97	56	66
41	Latvia	57.80	49	77	45	42	41	36	36
42	Bulgaria	57.26	54	47	62	35	45	39	43
43	Croatia	56.56	43	52	40	56	57	38	42
44	Lithuania	54.73	36	57	42	N/A	10	31	71
45	Brazil	54.41	32	26	55	44	99	51	67
46	Slovakia	54.15	50	28	38	N/A	43	29	48
47	Tunisia	53.82	34	59	70	51	44	34	80
48	Argentina	53.44	51	9	51	59	58	42	57
49	Ukraine	53.20	48	43	80	48	6	41	19
50	Iran	48.30	39	54	56	N/A	21	49	47

رتبه
بندی
کشورها
در
مدیریت
کسب و
کار در
سال
۲۰۱۳

رتبه	کشور	انجام کسب و کار	سهولت	شروع کسب و کار	صدور مجوز ساختمانی	اخذ انشعاب برق	ثبت اموال	گرفتن اعتبار	حفاظت از سرمایه گذار	پرداخت مالیات	تجارت بین مرزی	اعمال قراردادها	حل اختلاف
۱۰ کشور اول دنیا													
۱	سنگاپور	۱	۳	۳	۳	۶	۲۸	۳	۲	۵	۱	۱۲	۴
۲	هنگ کنگ	۲	۵	۱	۱	۵	۸۹	۳	۳	۴	۲	۹	۱۹
۳	نیوزلند	۳	۱	۱۲	۱۲	۴۵	۲	۳	۱	۲۳	۲۱	۱۸	۱۲
۴	ایالات متحده امریکا	۴	۲۰	۳۴	۱۳	۲۵	۳	۳	۶	۶۴	۲۲	۱۱	۱۷
۵	دانمارک	۵	۴۰	۸	۱۸	۷	۲۸	۲۸	۳۴	۱۲	۸	۳۲	۱۰
۶	مالزی	۶	۱۶	۴۳	۲۱	۳۵	۱	۱	۴	۳۶	۵	۳۰	۴۲
۷	کره جنوبی	۷	۳۴	۱۸	۲	۷۵	۱۳	۱۳	۵۲	۲۵	۳	۲	۱۵
۸	گرجستان	۸	۸	۲	۵۴	۱	۳	۳	۱۶	۲۹	۴۳	۳۳	۸۸
۹	نروژ	۹	۵۳	۲۸	۱۷	۱۰	۷۳	۷۳	۲۲	۱۷	۲۶	۴	۲
۱۰	انگلستان	۱۰	۲۸	۲۷	۷۴	۶۸	۱	۱	۱۰	۱۴	۱۶	۵۶	۷
رتبه چند کشور منتخب													
۱۱	استرالیا	۱۱	۴	۱۰	۳۴	۴۰	۳	۳	۶۸	۴۴	۴۶	۱۴	۱۸
۱۹	کانادا	۱۹	۲	۱۱۶	۱۴۵	۵۵	۲۸	۲۸	۴	۸	۴۵	۵۸	۹
۲۱	آلمان	۲۱	۱۱۱	۱۲	۳	۸۱	۲۸	۲۸	۹۸	۸۹	۱۴	۵	۱۳
۲۳	امارات متحده عربی	۲۳	۳۷	۵	۴	۴	۸۶	۸۶	۹۸	۱	۴	۱۰۰	۱۰۱
۲۶	عربستان سعودی	۲۶	۸۴	۱۷	۱۵	۱۴	۵۵	۵۵	۲۲	۳	۶۹	۱۲۷	۱۰۶
۲۷	ژاپن	۲۷	۱۲۰	۹۱	۲۶	۶۶	۲۸	۲۸	۱۶	۱۴۰	۲۳	۳۶	۱
۴۶	بحرین	۴۶	۹۹	۴	۵۲	۳۲	۱۳۰	۱۳۰	۱۱۵	۷	۸۱	۱۲۲	۲۷
۴۷	عمان	۴۷	۷۷	۶۹	۵۸	۲۱	۸۶	۸۶	۹۸	۹	۴۷	۱۰۷	۷۲
۴۸	قطر	۴۸	۱۱۲	۲۳	۲۷	۴۳	۱۳۰	۱۳۰	۱۲۸	۲	۶۷	۹۳	۳۶
۵۰	قزاقستان	۵۰	۳۰	۱۴۵	۸۷	۱۸	۸۶	۸۶	۲۲	۱۸	۱۸۶	۲۷	۵۴
۵۱	تونس	۵۱	۷۰	۱۲۲	۵۵	۷۲	۱۰۹	۱۰۹	۵۲	۶۰	۳۱	۷۸	۳۹
۵۲	اسپانیا	۵۲	۱۴۲	۹۸	۶۲	۶۰	۵۵	۵۵	۹۸	۶۷	۳۲	۵۹	۲۲
۶۵	ایتالیا	۶۵	۹۰	۱۱۲	۸۹	۳۴	۱۰۹	۱۰۹	۵۲	۱۳۸	۵۶	۱۰۳	۳۳
۶۹	ترکیه	۶۹	۹۳	۱۴۸	۴۹	۵۰	۸۶	۸۶	۳۴	۷۱	۸۶	۳۸	۱۳۰
۷۰	آذربایجان	۷۰	۱۰	۱۸۰	۱۸۱	۱۳	۵۵	۵۵	۲۲	۷۷	۱۶۸	۲۸	۸۶
۷۲	یونان	۷۲	۳۶	۶۶	۶۱	۱۶۱	۸۶	۸۶	۸۰	۵۳	۵۲	۹۸	۸۷
۹۶	چین	۹۶	۱۵۸	۱۸۵	۱۱۹	۴۸	۷۳	۷۳	۹۸	۱۲۰	۷۴	۱۹	۷۸
۱۰۴	کویت	۱۰۴	۱۵۲	۱۳۳	۵۹	۹۰	۱۳۰	۱۳۰	۸۰	۱۱	۱۱۲	۱۱۹	۹۴
۱۱۰	پاکستان	۱۱۰	۱۰۵	۱۰۹	۱۷۵	۱۲۵	۷۳	۷۳	۳۴	۱۶۶	۹۱	۱۵۸	۷۱
۱۲۸	مصر	۱۲۸	۵۰	۱۴۹	۱۰۵	۱۰۵	۸۶	۸۶	۱۴۷	۱۴۸	۸۳	۱۵۶	۱۴۶
۱۳۴	هند	۱۳۴	۱۷۹	۱۸۲	۱۱۱	۹۲	۲۸	۲۸	۳۴	۱۵۸	۱۳۲	۱۸۶	۱۲۱
۱۵۱	عراق	۱۵۱	۱۶۹	۲۰	۳۹	۱۰۸	۱۸۰	۱۸۰	۱۲۸	۶۳	۱۷۹	۱۴۲	۱۸۹
رتبه ایران													
۱۵۲	ایران	۱۵۲	۱۰۷	۱۶۹	۱۶۹	۱۶۸	۸۶	۸۶	۱۴۷	۱۳۹	۱۵۳	۵۱	۱۲۹
آخرین کشور در رتبه بندی													
۱۸۹	چاد	۱۸۹	۱۸۳	۱۳۹	۱۴۹	۱۴۶	۱۳۰	۱۳۰	۱۵۷	۱۸۹	۱۸۳	۱۷۱	۱۸۹

برخی اقدامات اخیر در سیستم قضایی ایران

- ✓ رونمایی از سایت عدل ایران adliran.ir
- ✓ راه اندازی دفتر پیشخوان قضایی در تهران و شهرستانها
- ✓ راه اندازی سامانه جامع آماری قوه قضائیه به نام «سجا»
- ✓ راه اندازی سامانه خدمات الکترونیکی قضایی به نام «سجا»
- ✓ توسعه اتوماسیون مالی و پشتیبانی قوه قضائیه
- ✓ آغاز اجرای طرح تحلیل و نقد آرای دادگستری در دیوانعالی کشور به نام «تناد»
- ✓ سایر طرح ها: بکارگیری هوش قضایی، نگهداری و توسعه شبکه ملی عدالت، ارتقای امنیت فناوری ارتباطات و اطلاعات، صدور گواهی دیجیتال کانون وکلا، پایلوت امضاء الکترونیکی برای وکلا در قوه قضائیه، طرح مراقبت الکترونیک و یا دستبند الکترونیکی

سرفصل های درس

سرفصل های درس حقوق ساخت

- ✓ مبانی حقوق و مسئولیت مدنی حرفه ای
- ✓ قوانین و مقررات حرفه ساختمان
- ✓ اصول قانونی، حقوقی و مسئولیت های طراحی ساختمان
- ✓ اصول قانونی، حقوقی و مسئولیت های اجرای ساختمان
- ✓ اصول قانونی، حقوقی و مسئولیت های نظارت ساختمان
- ✓ اصول قراردادها و تعهدات
- ✓ مدیریت دعاوی (دعاوی عمومی و دعاوی ملکی)

۱- مبانی حقوق و مسئولیت مدنی حرفه ای

- ✓ نکاتی از مبانی حقوق
- ✓ پدیده های حقوقی
- ✓ حق و انحلال، زوال و انتقال آن
- ✓ مسئولیت صاحبان حرفه و مشاغل
- ✓ مسئولیت کیفری
- ✓ مسئولیت انتظامی
- ✓ شرکت ها و مسئولیت حقوقی ناشی از آنها
- ✓ نظام قضایی جمهوری اسلامی ایران
- ✓ کارشناسی
- ✓ راههایی برای تحقیق بیشتر

قوانین، مقررات و اصول حقوقی حرفه ساختمان

- ✓ مبانی قانونی و مقررات
- ✓ فرایند، مراحل و عوامل اجرای کار در کارگاههای ساختمانی
- ✓ صلاحیت مهندسی ساختمان
- ✓ وظایف نهادها و دستگاههای مرتبط با ساخت و ساز
- ✓ عوامل اجرای پروژه های ساختمانی
- ✓ شرح وظایف مهندس طراح، ناظر، مجری، بازرس، کارشناس و خدمات آزمایشگاهی
- ✓ چالش های مهندسی ساختمان کشور
- ✓ نقش مجری ذیصلاح در صنعت ساختمان
- ✓ اخلاق حرفه ای مهندسی

اصول قانونی، حقوقی و مسئولیت های طراحی ساختمان

- ✓ مراحل صدور پروانه ساختمانی
- ✓ پایان کار
- ✓ چند نمونه از ضوابط شهرسازی
- ✓ فرایند و مسئولیت های اجرای عملیات در کارگاههای ساختمانی
- ✓ طراح و صلاحیت طراحی
- ✓ قرارداد طراحی

اصول قانونی، حقوقی و مسئولیت های اجرای ساختمان

- ✓ ساختار اجرایی (عوامل و مراحل) پروژه ساختمانی
- ✓ مراحل اجرای ساختمان
- ✓ تعهدات عوامل اجرای پروژه ساختمانی
- ✓ اجرای ساختمان در مقررات ملی ساختمان
- ✓ شرایط احراز و لغو صلاحیت اجرا
- ✓ شناسنامه فنی ملکی
- ✓ عقد قرارداد (مشارکت، اجرای ساختمان، پیمان مدیریت و...)
- ✓ پایان کار

اصول قانونی، حقوقی و مسئولیت های نظارت ساختمان

✓ ناظر

✓ بازرس

✓ تعهدات عوامل اجرای پروژه ساختمانی

✓ پایان کار

اصول قراردادها و تعهدات

- ✓ مفهوم و اقسام عقد و تعهدات
- ✓ تشکیل و اعتبار عقد و تعهد
- ✓ اثر عقد و تعهد
- ✓ ایفای تعهد و مسئولیت ناشی از عهدشکنی
- ✓ انحلال عقد (فسخ، انفساخ و تفاسخ)
- ✓ اختیارات
- ✓ سقوط تعهدات

مدیریت ادعا + دعاوی عمومی و دعاوی ملکی

- ✓ ادعا و مدیریت ادعا
- ✓ دعوی و دعاوی
- ✓ اثبات مالکیت ملک
- ✓ اثبات حق انتفاع
- ✓ اثبات حق ارتفاق
- ✓ الزام به ایفای تعهد
- ✓ الزام به تنظیم سند رسمی
- ✓ الزام به اخذ پایان کار
- ✓ الزام به رفع مزاحمت
- ✓ افراز ملک توسط دادگاه
- ✓ تأیید بطلان معامله
- ✓ تأیید فسخ قرارداد
- ✓ ابطال سند رسمی / ابطال رأی داوری

نحوه ارزیابی

ارزیابی

✓ ۵۰ درصد امتحان پایانی

✓ ۲۵ درصد تکالیف (تحلیل قانونی یا موادی از قانون یا مقررات)

✓ ۲۵ درصد پروژه تحقیقاتی

پروژه تحقیقاتی

الف) حقوق ساخت بین الملل

- ✓ بررسی تطبیقی مسئولیت متصدی حمل و نقل زمینی با توجه به کنوانسیون بین المللی جاده ای
- ✓ ضمانت نامه های بانکی در آراء دیوان داوری دعاوی ایران و ایالات متحده اصول دادرسی منصفانه مدنی (مطالعه تطبیقی در حقوق ایران و کامن لا)
- ✓ ضرورتها و پیامدهای الحاق ایران به کنوانسیون بین المللی حق مولف "برن"
- ✓ آثار حقوقی عضویت ایران در معاهدات بین المللی زیست محیطی بر اجرای طرح های عمرانی
- ✓ بررسی قوانین و مقررات کشورهای هدف صدور خدمات مهندسی
- ✓ آسیب شناسی مسائل قانونی و حقوقی شرکت های خارجی طرف قرارداد ایران
- ✓ ایفای عین تعهد در حقوق ایران و مقایسه آن با سایر نظامهای حقوقی بررسی تطبیقی موارد مسئولیت مدنی مدیران شرکتهای سهامی در ایران و آمریکا
- ✓ جایگاه دادگاه لاهه و سایر مراجع قضایی بین المللی در قراردادهای بین المللی ایران
- ✓ آثار حقوقی واگذاری اطلاعات فنی در حقوق ایران و تطبیقی (انتقال تکنولوژی)
- ✓ داوری در حقوق ایران و حقوق بین الملل
- ✓ اقاله در حقوق ایران و مقایسه با سایر کشورها
- ✓ بررسی نهادهای حقوقی بین المللی مرتبط با ساخت
- ✓ حقوق مدنی حمل در حقوق ایران و تطبیقی
- ✓ بررسی عهد نامه ۲۰۰۵ سازمان ملل متحد درباره استفاده از ارتباطات الکترونیکی
- ✓ ابعاد حقوقی تامین مالی پروژه در تجارت بین الملل
- ✓ حق مولف و طراح در حقوق ایران و تطبیق بین سیستم حقوق ایران و فرانسه
- ✓ قیاس: تحلیل تطبیقی فقه، حقوق ایران و کامن لا
- ✓ انتقال سهم و سهم الشرکه در حقوق شرکتهای ایران و انگلیس
- ✓ تضمین تعهدات بایع در حقوق ایران و کنوانسیون بیع بی المللی کالاها
- ✓ بررسی تحلیلی قانون آب و نحوه ملی شدن آن و تطبیق آن با قانون آب کشورهای خارجی
- ✓ تعدیل قراردادهای در حقوق ایران و دنیا
- ✓ مکانیزمهای حل اختلاف، داوری و قضاوت در قراردادهای بین المللی

(ب) قراردادها و پیمان ها

- ✓ قرارداد انتقال مالکیت زمانی (Time share) و بررسی به کارگیری آن به عنوان یک ابزار تأمین مالی پروژه های ساختمانی مکانیزمهای جهانی حل اختلاف و داوری در قراردادهای ساخت
- ✓ تحلیل حقوقی شرایط عمومی پیمان های BOT ایران و جهان
روش های طرح دعاوی قراردادهای پیمانکاری در مراجع قانونی
- ✓ بررسی زوال قراردادهای پیمانکاری توسط کارفرما در شرایط عمومی پیمان ایران و دنیا
معدن در حقوق ایران
- ✓ بررسی تطبیقی تئوری عدم پیش بینی در قراردادها
تحلیل حقوقی قراردادهای مشارکت در ساخت و بررسی پرونده های حقوقی مربوط به آنها
- ✓ تحلیل حقوقی تهاتر در ساخت و بررسی پرونده های حقوقی مربوط به آنها
- ✓ بررسی شرکت های سهامی عام ساختمانی حاضر بورس اوراق بهادار در حقوق ایران با بررسی تطبیقی مختصر موضوع در کشورهای فرانسه، انگلستان و آمریکا
- ✓ وضعیت قراردادها و حقوق و تعهدات شرکت های دولتی پس از خصوصی شدن
تعهدات ایمنی در قراردادها و پیشنهادهایی برای اصلاح شرایط عمومی پیمان
تفسیر قراردادها در حقوق خصوصی
تحلیل حقوقی قراردادهای بیمه مسئولیت مهندسی و بررسی آثار و دعاوی آن
- ✓ بررسی ماهیت حقوقی قراردادهای نفتی بیع متقابل
ابعاد حقوقی قرار دادهای لیسانس برای ورود تکنولوژی های جدید ساختمانی (باتاکید بر پروانه اختراع)

(ج) ساختارهای قانونی و حقوقی

- ✓ آثار حقوقی تعریف و اجرای امضای الکترونیک مهندسان ناظر در نظام ساخت و ساز شهری
- ✓ شورای رقابت و اختیارات آن در حوزه انحصارات صنعت ساختمان
- ✓ بررسی حقوقی شکل مجمع عمومی سازمان نظام مهندسی ساختمان و پیشنهاد ساختار مناسب اصول حقوقی حاکم بر قوانین و مقررات شهر سازی در ایران، انگلیس و آمریکا
- ✓ مسائل حقوقی بازآفرینی بافت های فرسوده و سکونتگاههای غیر رسمی
- ✓ علل اطاله دادرسی در دعاوی ملکی و راه های پیشگیری از آن
- ✓ نقش و جایگاه حقوقی بانکهای تخصصی و توسعه ای در ایران و راهکارهای توسعه آنها
- ✓ بررسی فرایند صدور مجوزهای ساختمانی در ایران و مقایسه با جهان و ارائه راهکارهای کاهش زمان
- ✓ بررسی مجموعه قوانین و مقررات مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی و نحوه اجرای طرح های عمرانی در آنها
- ✓ بررسی و تحلیل مواد قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان و آیین نامه های اجرایی آن و ارائه پیشنهادات و راهکارهای ارتقا وضع موجود
- ✓ بررسی قانون برگزاری مناقصات کشور و آیین نامه های مرتبط و مقایسه با کشورهای دنیا
- ✓ بررسی و تحلیل مواد قانون شوراهای حل اختلاف (به ویژه مواد مربوط به طرح های عمرانی) و ارائه پیشنهادات و راهکارهای ارتقا وضع موجود
- ✓ ارزیابی قوانین مالیاتی کشور و تأثیر آن بر طرح های عمرانی
- ✓ بررسی و تحلیل قانون مدنی و مواد مرتبط با خدمات مهندسی
- ✓ بررسی، تحلیل و طبقه بندی قانون مجازات اسلامی و مواد مرتبط
- ✓ بررسی قانون کار و مواد پر کاربرد آن در کارگاه های عمرانی و **تطبیق با مقررات جهانی**
- ✓ بررسی چالش های حقوقی قراردادی پیاده سازی دولت الکترونیک و به کارگیری **E-Business** در صنعت مهندسی و مشاوره -
www.ravanshadravania.com

(د) مسئولیت های اشخاص حقیقی و حقوقی

- ✓ اثر تقصیر زیان دیده در مسئولیت مدنی ناشی از اقدامات مهندسان
- ✓ تحلیل حقوقی شرکتهای تعاونی مسکن و آثار حقوقی ناشی از آنها
- ✓ مسئولیت پیمانکار در قراردادهای پیمان کاری
- مسئولیت در پروژه های ساختمانی در پیش نویس آیین نامه جدید کنترل ساختمان
- ✓ تاسیس شرکتهای سهامی در حقوق ایران و دنیا
- آثار و مسئولیت های فعالان شرکتهای در حقوق ایران و دنیا
- ✓ مسئولیت ناشی از عیب طراحی و ساخت در قراردادهای پیمانکاری کلید در دست
- ✓ تحلیل اقتصادی حقوق شرکتهای ساختمانی
- ✓ تحلیل حقوقی مقررات ناظر به روابط موجر و مستاجر و پیشنهادات اصلاحی
- ✓ بررسی حقوقی افزایش سرمایه در شرکتهای سهامی عام

ه) دعاوی و مکانیزمهای حل اختلاف

- ✓ مکانیزم های حل اختلاف در شرایط عمومی ایران و فیدیک
- ✓ حل اختلافات در محاکم بین المللی
- ✓ بررسی و پیشنهاد اصلاحی مکانیزم حل اختلافات در پیمان ایران
- ✓ دعاوی مربوط به قراردادهای پیش فروش ساختمان و آثار آنها
- ✓ ابعاد حقوقی تجارت الکترونیکی در خرید و فروش املاک و مستغلات در سایت های فروش
- ✓ نقش ثبت سند در معاملات غیرمنقول با تاکید بر رویه قضایی و مطالعه تطبیقی در حقوق فرانسه
- ✓ سیستم استاندارد مدیریت طرح دعاوی Standard Delay Claims Management System برای دعاوی ناشی از تأخیرات
- ✓ بررسی انواع روش های تحلیل تأخیرات Delay Analysis Techniques
- ✓ تحلیل درس آموخته های سایر کشورها در سیستم های حل دعاوی و ارائه پیشنهادهایی برای ایران
- ✓ بررسی مدل های انتخاب روش حل دعاوی Dispute Resolution Strategy Selection
- ✓ مسائل حقوقی به کارگیری مدلسازی اطلاعات ساختمان در صنعت ساختمان Constructing Dispute Scenarios in Building Information Modeling

(و) سایر موضوعات

- ✓ آثار حقوقی و روش های طرح دعاوی در خصوص اثرات زیست محیطی پروژه های عمرانی
- ✓ حمایت از حقوق مالکیت صنعتی در فضای تبادل اطلاعات به ویژه در حوزه نرم افزارهای مهندسی
- ✓ مفهوم مالکیت: مقایسه در فقه، قانون مدنی و قانون تجارت
- ✓ مسئولیت های فضای مجازی در حوزه کسب و کارهای ساختمانی
- ✓ مسائل حقوقی تأمین مالی با اوراق مشارکت و حقوق دارندگان اوراق مشارکت و اجاره
- ✓ صندوق های پروژه و آثار حقوقی آنها
- ✓ تحلیل حقوقی انواع روش های تأمین مالی پروژه ها
- ✓ بررسی و تحلیل مواد قانون پیش فروش ساختمان و ارائه پیشنهادات و راهکارهای ارتقا وضع موجود
- ✓ بررسی و تحلیل مواد قانون تشویق احداث و عرضه واحدهای مسکونی استیجاری و ارائه پیشنهادات و راهکارهای ارتقا وضع موجود
- ✓ بررسی و تحلیل مواد قانون ارتقاء سلامت نظام اداری و مقابله با فساد و ارائه پیشنهادات و راهکارهای ارتقا وضع موجود
- ✓ بررسی و تحلیل مواد قانون مدیریت پسماندها و ارائه پیشنهادات و راهکارهای ارتقا وضع موجود
- ✓ بررسی و تحلیل مواد قانون روابط موجر و مستأجر و ارائه پیشنهادات و راهکارهای ارتقا وضع موجود
- ✓ بررسی و تحلیل مواد لایحه قانونی حمایت از پیش خریداران و واحدهای مسکونی و ارائه پیشنهادات و راهکارهای ارتقا وضع موجود
- ✓ بررسی نظام طبقه بندی و تحلیل نشریات سازمان مدیریت و برنامه ریزی و ارائه پیشنهادات و راهکارهای ارتقا وضع موجودی برای اصلاح آن
- ✓ بررسی و تحلیل مواد قوانین و مقررات مربوط به تأمین مالی بین المللی به ویژه مواد مربوط به طرح های عمرانی و ارائه پیشنهادات و راهکارهای ارتقا وضع موجود
- ✓ بررسی و تحلیل مواد قانون تملک آپارتمانها، مسئولیت های ناشی از مسئله های حقوقی در ارتقا وضع موجود

راه‌هایی برای تحقیق بیشتر

معرفی مجلات معتبر حقوقی دنیا-۱

1. [Building and Construction Law Journal](#) (Australia)
2. [Construction Law Journal](#) (United Kingdom)
3. [International Construction Law Review](#) (United Kingdom)
4. [Journal of Legal Affairs and Dispute Resolution in Engineering and Construction](#) (2009-)
5. [Journal of the American College of Construction Lawyers](#) (2007-)
6. [European Journal of Commercial Contract Law](#) (2009-) (Netherlands)
7. [European Review of Contract Law](#) (2005-) (Germany)
8. [Public Contract Law Journal](#)
9. [Middle East Law and Governance](#) (2009-) (Netherlands)
10. [Arbitration: The International Journal of Arbitration, Mediation and Dispute Management](#) (United Kingdom)
11. [Journal of Dispute Resolution](#)
12. [Journal of International Dispute Settlement](#) (2010-) (United Kingdom)
13. [Australasian Dispute Resolution Journal](#) (Australia)
14. [ABA Journal of Labor & Employment Law](#)
15. [American Business Law Journal](#)

معرفی مجلات معتبر حقوقی دنیا-۲

16. [American Journal of International Law](#)
17. [American Law and Economics Review](#)
18. [Journal of Professional Issues in Engineering Education and Practice](#)
19. [Justice System Journal](#)
20. [Artificial Intelligence and Law](#) (Netherlands)
21. [Asia Pacific Journal of Environmental Law](#) (Netherlands)
22. [Asian Journal of International Law](#) (2011-) (United Kingdom)
23. [Australian Journal of Corporate Law](#) (Australia)
24. [Banking & Finance Law Review](#) (Canada)
25. [Berkeley Journal of Middle Eastern & Islamic Law](#) (2008-)
26. [Berkeley Technology Law Journal](#)
27. [Canadian Journal of Insurance Law](#) (Canada)
28. [Cardozo Public Law, Policy & Ethics Journal](#) (2003-)
29. [International Environmental Agreements: Politics, Law and Economics](#) (Netherlands)

Journal of Legal Affairs and Dispute Resolution in Engineering

- ✓ Variations and Change Orders on Construction Projects
- ✓ Corporate Ethics in the Construction and Engineering Industry
- ✓ Considering Attitudes in Strategic Negotiation over Brownfield Disputes
- ✓ Construction Change: Likelihood, Severity, and Impact on Productivity
- ✓ Sustainable Performance Indicators for Australian Residential Buildings
- ✓ Construction Litigation, U.S. General Services Administration, 1980–2004
- ✓ Design-Build/EPC Contractor's Heightened Risk—Changes in a Changing World
- ✓ Design-Build/EPC Contractor's Heightened Risk—Changes in a Changing World
- ✓ Contract Administration Guidelines for U.S. Contractors Working under World Bank–Funded Projects

پرجاع ترین مقالات مجله

Journal of Legal Affairs and Dispute Resolution in Engineering

- ✓ Contract Administration Guidelines for U.S. Contractors Working under World Bank–Funded Projects
- ✓ Can a Carbon Tax Push the Australian Construction Sector toward Self-Regulation? Lessons Learned from European Union Experiences
- ✓ Management Practice to Achieve Energy Efficiency Performance: Green versus Conventional Office Building in Malaysia
- ✓ Construction Mediation Landscape in the Civil Justice System in Hong Kong
- ✓ Analytical Framework for the Choice of Dispute Resolution Methods in International Construction Projects Based on Risk Factors

پرجاع ترین مقالات مجله

Journal of Legal Affairs and Dispute Resolution in Engineering

- ✓ Contract Administration Guidelines for Managing Conflicts, Claims, and Disputes under World Bank–Funded Projects
- ✓ International Instruments on Housing Rights
- ✓ Arbitral Tribunal Proceedings Case Study: Egyptian Large-Scale Construction Project
- ✓ Legal Issues of Integrated Network for Construction and Real Estate Sector
- ✓ Case for Expanding the Claim Dispute Resolution Training of TxDOT Personnel
- ✓ Integrated Project Delivery Case Study: Guidelines for Drafting Partnering Contract
- ✓ Management of Redeveloped Industrial Areas with Mixed Use in The Netherlands

مجلات حقوقی معتبر داخلی

- ✓ مجله پژوهشهای حقوقی از سال ۱۳۸۱
- ✓ مجله حقوق خصوصی-دانشگاه تهران
- ✓ مجله پژوهشهای حقوق جزا و جرم‌شناسی
- ✓ مجله دانش حقوق مدنی
- ✓ مجله حقوق تطبیقی (اندیشه های حقوقی سابق)-دانشگاه تهران
- ✓ نشریه تعالی حقوق-فصلنامه دادسرای عمومی و انقلاب تهران
- ✓ مجله تحقیقات حقوقی -دانشگاه شهید بهشتی
- ✓ دانش حقوق عمومی -پژوهشکده شورای نگهبان
- ✓ مجلات مطالعات حقوق انرژی

نکته: مجله حقوق پزشکی داریم اما حقوق مهندسی نه!

درس های مرتبطی که در گروه مدیریت ساخت برخی کشورها ارائه می شود

- ✓ Project Formulation and Appraisal
- ✓ Thrust Areas in Project Management
- ✓ International Contracting
- ✓ Construction Finance and Business Management
- ✓ Case Histories in Construction Documents

آینده فضای حرفه ای مدیریت پروژه های مهندسی

- ✓ جهانی شدن
- ✓ افزایش نقش ذینفعان کلیدی (سازمانهای مردم نهاد، فعالان محیط زیست، اتحادیه های کارگری و...)
- ✓ بزرگ شدن و خاص شدن پروژه ها (مگا پروژه ها)
- ✓ نزدیک شدن حرفه و علم مهندسی
- ✓ تحول در شرح وظایف کارکنان پروژه های مهندسی
- ✓ افزایش شدید ریسک ها

اصطلاحات پر کاربرد حقوقی و معادل انگلیسی آنها

معادل انگلیسی (لاتین)

Bid/tender
Bidding documents
bond
Building permit
Engineering ethics
Certified copy
Change order
Claim
Conditions of contract
General conditions of contract
Special conditions of contract
Advanced payment
bill
statements
Percentage of retention
Guarantee
Performance guarantee
Bidding bond
Contract dissolution
Termination/end of contract
Suspension
Dispute board
Amicable settlement
Arbitration
Force majeure

مناقصه
اسناد مناقصه
تضمین
پروانه ساخت
اخلاق مهندسی
کپی برابر اصل-رونوشت مصدق
دستور تغییر
دعوی-ادعا
شرایط پیمان
شرایط عمومی پیمان
شرایط خصوصی پیمان
پیش پرداخت
صورتحساب
صورت وضعیت
کسر حسن انجام کار
تضمین
ضمانت انجام تعهدات
ضمانتنامه شرکت در مناقصه
فسخ قرارداد
خاتمه پیمان
تعليق
هیأت حل اختلاف
توافق حل دوستانه
داوری (حکمیت)
شرایط قوه قهریه-فورس ماژور
توقف کار

Issue of final payment certificate	صدور تاییدیه صورت وضعیت قطعی
Defects liability	مسئولیت نقایص
Inspection	بازرسی
Testing	آزمایش
Rejection	رد
Remedial works	کارهای اصلاحی
Resumption of work	شروع مجدد کار
Extension of time	تمدید مدت
Commencement of works	شروع کار
Jointly and severally liability	مسئولیت مشترکا و منفردا (مسئولیت تضامنی)
Approval	تاییدیه
Priority of documents	اولویت اسناد
Contracts documents and credentials	اسناد و مدارک پیمان
Fraud	کلاه برداری، تقلب
Agreement	تفاهم نامه
Contract agreement	موافقتنامه
Subcontractor	پیمانکار جز
General contractor	پیمانکار عمومی (کل)
Statement	صورت وضعیت
Indirect/overhead costs	هزینه های غیرمستقیم (بالاسری)

Direct costs	هزینه مستقیم
Estimation	برآورد
Field engineer	مهندس (ناظر) مقیم
Executing regulation	آیین نامه اجرایی
Code of practice	آیین نامه
Standard	استاندارد
Addenda/appendix	پیوست
Liquidation	تسویه
Invitation to bid	دعوت به مناقصه
Minutes of meeting	صور تجلسه
Adjustment	تعدیل
Occupation/employment	اشتغال
Opening bid documents	بازکردن اسناد مناقصه
Bill of quantities	شرح مقادیر
Mobilization	تجهیز کارگاه
Tender notice	اگهی مناقصه
Wage cost	نرخ مزد
Work method	روش کار
Work standard	استاندارد کار
Technical alternatives	گزینه های فنی (واریانت)
Deposit deduction	کسور وجه الضمان

Buy back	بیع متقابل
Letter of Credit(LC)	اعتبار اسنادی
Build Operate Transfer(BOT)	ساخت، بهره بردای، انتقال
Engineering procurement Construction(EPC)	مهندسی، تدارکات، ساخت
Design Build(DB)	طرح و ساخت توام
Turn Key	کلید گردان، کلید در دست
Manageing Contract(MC)	پیمان مدیریت
Construction Management	چهارعاملی(مدیریت طرح)
Design Bid Build(DBB)	روش سه عاملی
Project stakeholders	ذینفعان پروژه
Project parties	عوامل پروژه
Client/owner	کارفرما
Consultant/engineering company	مشاور
Contractor	پیمانکار
Construction manager	مدیر طرح/مدیر ساخت
Commissioning	راه اندازی
delivery	تحويل
Lump sum	قیمت مقطوع
Unit price	بهای واحد
Federation International Des Ingenieurs Conseils(FIDIC)	فیدیک
Prequalification	پیش ارزیابی

Project sponsor	حامی پروژه
Compensation	جبران
Third party insurance	بیمه شخص ثالث
Rules of arbitration	قواعد داوری (حکمیت)
Instruction to bidders	راهنمای مناقصه گران
Value Added Tax(VAT)	مالیات ارزش افزوده
Amortization rate for return of the advance payment	نرخ استهلاک پیش پرداخت
Letter of acceptance	نامه پذیرش
determination	تعیین تکلیف

مراجع

منبع قوانین، مقررات و پیمان طرح های عمرانی

مراجع حقوقی-کتاب ها-۱

- ✓ حقوق مدنی، جلد اول: تشکیل قراردادها و تعهدات، دکتر مهدی شهیدی، انتشارات مجد، چاپ دهم، ۱۳۹۳
- ✓ حقوق مدنی، جلد دوم: اصول قراردادها و تعهدات، دکتر مهدی شهیدی، انتشارات مجد، چاپ دهم، ۱۳۹۳
- ✓ حقوق مدنی، جلد سوم: آثار قراردادها و تعهدات، دکتر مهدی شهیدی، انتشارات مجد، چاپ دهم، ۱۳۹۳
- ✓ حقوق مدنی، جلد چهارم: شروط ضمن عقد، دکتر مهدی شهیدی، انتشارات مجد، چاپ دهم، ۱۳۹۳
- ✓ حقوق مدنی، جلد پنجم: سقوط تعهدات، دکتر مهدی شهیدی، انتشارات مجد، چاپ دهم، ۱۳۹۳
- ✓ واژه نامه حقوقی ساخت و ساز، علیرضا میلانی زاده، انتشارات میلان افزار، ۱۳۸۷
- ✓ اصول، مقررات و روش های مدیریت پیمان طرح های عمرانی، مهدی روانشادنیا، انتشارات سیمای دانش، چاپ چهارم، ۱۳۹۴
- ✓ ترمینولوژی قوانین و مقررات، معاونت حقوقی ریاست جمهوری و مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی
- ✓ مسئولیت حقوقی مدیران شرکت های تجاری، حسین اقدامی، نشر فدک ایساتیس، ۱۳۹۴
- ✓ حقوق مهندسی تکمله پیمان، ابراهیم اسماعیلی هریسی، نشر دادگستر، ۱۳۹۳
- ✓ حادثه و چالش های قانونی پس از آن، میرفاضل نیکزاد، نشر آبارون، ۱۳۹۵
- ✓ مروری بر حقوق قراردادها در انگلستان، ترجمه: حسین میرمحمدصادقی، نشر حقوقدان، ۱۳۷۷
- ✓ بیع متقابل در بخش بالادستی نفت و گاز، محمدرضا صابر، نشر دادگستر، ۱۳۹۲

مراجع حقوقی-کتاب ها-۲

- ✓ حقوق بین الملل محیط زیست، عباس پور هاشمی، بهاره ارغند، نشر دادگستر، ۱۳۹۲
- ✓ داوری بین المللی در دعاوی بازرگانی، احمد امیر معزی، نشر دادگستر، چاپ چهارم، ۱۳۹۳
- ✓ حقوق مدنی، ناصر کاتوزیان، نشر یلدا، ۱۳۷۴
- ✓ راهنمای تحلیلی کاربردی دعاوی ملکی، حسین اقدامی، مرکز مطبوعات و انتشارات قوه قضائیه، ۱۳۹۶.
- ✓ قواعد عمومی قراردادها، سید حسین صفایی، نشر میزان.
- ✓ دوره مقدماتی حقوق مدنی، اعمال حقوقی، ناصر کاتوزیان، شرکت سهامی انتشار.

سایر منابع – قوانین

- قانون اساسی
- قانون مسئولیت مدنی
- قانون تأمین اجتماعی
- قانون کار
- قانون شهرداری
- قانون نظام صنفی
- قانون تجارت الکترونیک
- قانون صدور چک
- قانون مجازات اسلامی
- قانون آیین دادرسی مدنی
- قانون محاسبات عمومی
- قانون تجارت (+اصلاح موادی از قانون)
- قانون دیوان عدالت اداری
- قانون دیوان محاسبات
- قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور (1360 و 1375)
- قانون صدور چک
- قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار
- قانون نظام صنفی
- قانون پیش فروش ساختمان
- قانون تملک آپارتمانها
- قانون مدیریت خدمات کشوری
- قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور
- قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن
- قانون ثبت اسناد و املاک کشور
- سامانه ملی قوانین و مقررات کشور

با آرزوی سلامتی و بهروزی

www.irancem.com

www.ravanshadnia.ir